

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
І.М. Савицька
“ 4 ” червня 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних відносин і суспільних наук
протокол № 9 від 3 травня 2022 р.
в.о. завідувача кафедри
В.В. Стрілець

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
«Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»
С.О. Білан

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Актуальні проблеми міжнародних відносин в Азії,
Африці та Латинській Америці**

спеціальність 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук Лановюк Л.П.

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Актуальні проблеми міжнародних відносин в Азії, Африці та Латинській Америці

спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (шифр і назва)	
Освітня програма	міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні заняття	-	
Семінарські заняття	30 год.	
Самостійна робота	75 год.	
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	3 год. 4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення природи та закономірностей розвитку міжнародних відносин в провідних країнах Азії, Африки та Латинської Америки у др. пол. XX ст. – на межі XXI ст. з проекцією на сьогодення, визначення місця окреслених регіонів у ключових тенденціях сучасних міжнародних відносин.

Необхідність викладання такого курсу зумовлена стрімким зростанням ролі ряду держав зазначених регіонів на міжнародній арені.

Вивчення дисципліни передбачає низку **завдань**:

- ознайомлення студентів із понятійно-категоріальним апаратом курсу;
- розуміння історичних, культурно-цивілізаційних, геополітичних, суспільно-економічних, політико-правових, етнодемографічних і природно-кліматичних особливостей розвитку країн регіонів Азії, Африки та Латинської Америки, що зумовили пріоритетні напрямки у сфері міжнародних відносин та означили актуальні проблеми;
- формування вміння використовувати інформацію курсу у майбутній фаховій роботі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні поняття та терміни, які є визначальними у сфері міжнародних відносин щодо країн визначеного регіону;
- концептуальну проблематику та основні вектори міжнародних відносин в Азії, Африці та Латинській Америці;
- характер впливу країн регіонів Азії, Африки та Латинської Америки у системі міжнародних відносин;

а також **вміти**:

- знаходити необхідну літературу, документи, довідкові матеріали з проблематики дисципліни;
- орієнтуватися у сучасних тенденціях та напрямках розвитку міжнародних відносин у Азії, Африці та Латинській Америці, а також використовувати набуті теоретичні знання при їхньому аналізі;
- висловлювати власні судження та погляд стосовно тих чи інших актуальних проблем у контексті міжнародних відносин країн Азії, Африки та Латинської Америки;
- застосувати отримані знання при виконанні службових обов'язків після закінчення навчального закладу.

Набуття компетентностей:

- **загальні компетентності (ЗК):**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК2. здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

3. Програма навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми міжнародних відносин в Азії												
Тема 1. Вступ. Країни азійського регіону в системі міжнародних відносин: тенденції розвитку	13	2	4			10						
Тема 2. Природа актуальних проблем у міжнародних відносинах країн азійського регіону	13	2	4			10						
Тема 3. Країни Близького і Середнього Сходу в системі сучасних міжнародних відносин	13	2	4			15						
Разом за змістовим	53	6	12			35						

модулем 1												
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми міжнародних відносин в Африці та Латинській Америці												
Тема 4. Характеристика геополітичних особливостей регіонів	14	3	5			10						
Тема 5. Тенденції розвитку Африканського континенту на сучасному етапі	12	2	4			10						
Тема 6. Актуальні проблеми міжнародної політики провідних країн Латинської Америки	12	2	4			10						
Тема 7. Сучасний стан та перспективи розвитку країн Африки та Латинської Америки	13	2	5			10						
Разом за змістовим модулем 2	67	9	18			40						
Усього годин	120	15	30			75						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	КНР – основні проблеми та перспективи двосторонніх і багатосторонніх відносин	2
2	Корейська проблема в міжнародних відносинах II пол. XX - поч. XXI ст.	2
3	Основні тенденції зовнішньої політики Японії у II пол. XX - поч. XXI ст.	2
4	Основні тенденції зовнішньої політики Індії у II пол. XX - поч. XXI ст.	2
5	Особливості зовнішньої політики держав Близького Сходу	2
6	Загальні проблеми розвитку Африканського континенту	2
7	Місце Африки в політиці країн Заходу	2
8	Інтеграційні процеси на Африканському континенті	2
9	Проблеми політичного розвитку африканських країн	2
10	Проблеми безпеки в Латинській Америці	4
11	Проекти економічної співпраці в стратегії розвитку латиноамериканських країн	2
12	Особливості зовнішньої політики країн Латинської Америки	2
13	Основні тенденції розвитку регіональної системи в Латинській Америці	2
14	Вплив глобалізації на розвиток латиноамериканської системи	2

5. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Держави Індокитаю в системі міжнародних відносин	10
2	Азіатський регіон в системі міжнародних відносин: уроки історії безпеки сьогодення	15
3	Аналіз типів колоніальних систем та їхні наслідки для сучасного розвитку країн Африки	10
4	Тенденції миротворчості та розбудови механізмів по врегулюванню конфліктів в Африці	15
5	Аналіз зовнішніх факторів формування латиноамериканської системи	10
6	Витоки конфліктогенності в Латинській Америці	15
	Разом	75

6. Індивідуальні завдання

1. Зовнішня політика Китайської Народної Республіки в 1949 - I пол. 1970-х рр.
2. Еволюція зовнішньої політики Китайської Народної Республіки в II половині 70 - 80-ті рр. XX ст.
3. Відносини КНР та США в 70 - 90-ті рр. XX ст.
4. Основні тенденції китайсько-індійських відносин в II пол. XX ст.
5. Японсько-американські відносини в II половині XX ст.
6. Японсько-російські відносини. Проблема «північних територій»
7. Відносини Японії з країнами Південно-Східної Азії
8. Війни в Індокитаї в контексті міжнародних відносин 40 - 70-х рр. XX ст.
9. Основні тенденції зовнішньої політики В'єтнаму в 40 - 90-ті рр. XX ст.
10. Афганське питання в міжнародних відносинах II половини XX ст.
11. Проблема ісламського фундаменталізму в міжнародних відносинах II половини XX ст.
12. Економічний потенціал країн Африки та його використання
13. Ініціативи країн Африки в діалогах «Південь – Північ» та «Південь – Південь»
14. Інтереси Росії, Китаю, Японії в африканських країнах
15. Політика США щодо Африки
16. Особливості миротворчості в Африці
17. Масштаби наркоторгівлі в Латинській Америці та механізми боротьби з нею
18. Механізми співпраці країн Латинської Америки та Європи
19. Співвідношення взаємодії та протистояння у відносинах між США та латиноамериканськими країнами
20. Особливості геополітичної ситуації в Латинській Америці в II пол. XX ст.

7. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентами

Розгорнуті відповіді

1. Особливості міжнародних відносин в Африці у II пол. XX ст.
2. Діалоги «Південь – Північ» та «Південь – Південь».
3. Політика Франції, Великобританії, Німеччини, Норвегії, Данії щодо Африканського континенту.
4. Політика США щодо Африки.
5. Політика Росії щодо Африканського континенту.
6. Політика Китаю щодо Африканського континенту.
7. Політика ЄС щодо Африки.
8. Основні етапи й напрямки функціонування Африканського Союзу.
9. Тенденції інтеграції на субрегіональному рівні в Африці.
10. Інтеграційні структури в Південній Африці.
11. Інтеграційні структури в Західній Африці.
12. Інтеграційні структури в Східній Африці.
13. Інтеграційні структури в Північній Африці.
14. Інтеграційні структури в Центральній Африці.
15. Проблеми інтеграції в Африці.
16. Проблеми стабільності й безпеки в Африці.
17. Цивільно-військові відносини в африканських країнах.
18. Особливості конфліктів в Африці.
19. Тенденції миротворчості та розбудови механізмів по врегулюванню конфліктів в Африці.
20. Проблема піратства навколо узбережжя Африки в сучасних міжнародних відносинах.
21. Проблема нелегальної торгівлі озброєннями, найманців та дітей-військових в Африці.
22. Проблеми біженців в Африці.
23. Основні конфлікти в Африці.
24. Чинники формування латиноамериканської системи міжнародних відносин.
25. Вплив демократизації на політичний розвиток країн Латинської Америки.
26. Латиноамериканські країни, що будують «соціалізм XXI століття».
27. Неопанамериканізм та необоліваризм у боротьбі за лідерство у Західній півкулі.
28. Основні параметри Мезоамериканської та Південноамериканської підсистем латиноамериканської системи.
29. Особливості функціонування міжамериканської системи.
30. Класифікація основних загроз безпеці в регіоні ЛАКБ
31. Види конфліктів в Латинській Америці.
32. Проект створення Зони вільної торгівлі в Америці (ЗВТА).
33. Іberoамериканське співробітництво.
34. Мексика в контексті асиметричної інтеграції в НАФТА.
35. Інтеграційні угруповання Центральної Америки та Карибського басейну.
36. Бразилія – лідер інтеграційних процесів в Південній Америці.
37. Перспективи розвитку Союзу південноамериканських націй (УНАСУР).

38. Еволюція інтеграційних проєктів андських країн.
39. Меркосур – ядро об'єднувальних процесів в Латинській Америці.
40. Специфіка «боліварійської» інтеграційної альтернативи (АЛБА).
41. Латиноамериканський напрям зовнішньої політики США.
42. Куба в сучасній політиці США в регіоні.
43. Основні проблем відносин США з латиноамериканськими країнами.
44. Участь США у боротьбі з тероризмом в Латинській Америці.
45. Співпраця у сфері енергетики в Південній Америці.
46. Зовнішня політика КНР в II пол. XX ст.
47. Основні тенденції китайсько-індійських відносин в II пол. XX ст.
48. Відносини КНР та США в II пол. XX ст.
49. Японсько-американські відносини в II половині XX ст.
50. Японсько-російські відносини. Проблема «північних територій»
51. Відносини Японії з країнами Південно-Східної Азії
52. Війни в Індокитаї в контексті міжнародних відносин в II пол. XX ст.
53. Основні тенденції зовнішньої політики В'єтнаму в II пол. XX ст.
54. Афганське питання в міжнародних відносинах II половини XX ст.
55. Проблема ісламського фундаменталізму в міжнародних відносинах II половини XX ст.
56. Основні тенденції зовнішньої політики Республіки Корея в II половині XX ст.
57. Основні тенденції зовнішньої політики Корейської Народно-Демократичної Республіки в II половині XX ст.
58. Проблема возз'єднання Кореї в контексті міжнародних відносин II половини XX ст.
59. Основні тенденції зовнішньої політики Республіки Індія в II половині XX ст.
60. Основні тенденції політико-економічного розвитку та зовнішньої політики Королівства Саудівська Аравія в II половині XX ст.

Зразки тестових завдань

1. Коли було підписано мирний договір у Сан-Франциско?

1) травень 1947 р.	2) вересень 1951 р.
3) лютий 1952 р.	4) листопад 1955 р.

2. Проголошення Китайської Народної Республіки відбулося:

1) жовтень 1949 р.	2) грудень 1949 р.
3) лютий 1950 р.	4) травень 1953 р.

3. Коли Індія була проголошена «суверенною демократичною республікою»?

1) 1947 р.	2) 1950 р.
3) 1951 р.	4) 1952 р.

4. Єврейська держава Ізраїль була проголошена в:

1) листопад 1947 р.	2) травень 1948 р.
3) липень 1952 р.	4) жовтень 1951 р.

5. У 1951 р. Японія відмовилася від прав і претензій на території:

- 1) Кореї, Тайваню, острова Пенхуледао
- 2) Тайваню, островів Спратлі та Парасельські
- 3) Кореї, Південного Сахаліну, Курильських островів
- 4) Тайваню, Кореї, островів Спратлі, Пенхуледао, Південного Сахаліну, частини Курильських островів

6. Які території Африки у 1956 р. здобули незалежність?

- 1) Мавританія, Бенін, Габон, Конго
- 2) Нігер, Сенегал, Того, Сомалі
- 3) Чад, Нігерія, Замбія, С'єрра-Леоне
- 4) Марокко, Туніс, Лівія, Судан

7. Процес ліквідації колоніального панування й надання політичної незалежності народам отримав назву:

1) демобілізація	2) деколонізація
3) деідеологізація	4) демократизація

8. Ударною силою так званої «культурної революції» в Китаї були загони учнівської молоді, так звані «червоні охоронці», або китайською мовою — :

1) хуацяо	2) цяофані
3) хунвейбіни	4) цзаофани

9. Яку назву отримали керівники Кхмерської комуністичної партії?

1) червоні кхмери	2) чорні кхмери
3) білі кхмери	4) крапці кхмери

10. Яку назву отримала течія в країнах Середнього і Близького сходу у 80-х рр., що вимагала повернення до «фундаменту» — витоків ісламу та Корану — і переоблаштування суспільного життя на їх основі?

1) Ісламський соціалізм	2) ісламський націоналізм
3) ісламський фундаменталізм	4) ісламський шовінізм

11. Уряд Китайської Народної Республіки у 1949 р. очолив:

1) Чан Кайши	2) Лю Шаоці
3) Мао Цзедун	4) Хуа Гофен

12. Хто став президентом Індонезії в серпні 1945 р.?

1) Хо Ші Мін	2) А.Сукарно
3) Пол Пот	4) Н.Сіанун

13. Назвіть прізвище короля, який у 1952–1999 рр. правив в Йорданії:

- 1) Я.Арафат 2) С.Хусейн
- 3) Р.Хомейні 4) Х.Амін

14. Прем'єр-міністром Революційного уряду на Кубі в 1959 р. був обраний:

- 1) А.Піночет 2) Ф.Кастро
- 3) Ф.Батіста 4) С.Альєнде

15. Що таке «стежка Хо Ші Міна»?

- 1) це так званий «в'єтнамський шлях» побудови комунізму в країні з урахуванням місцевих особливостей
- 2) система стратегічних шляхів через Лаос і Камбоджу, якими Північний В'єтнам (ДРВ) надавав допомогу комуністам Південного В'єтнаму
- 3) напрямок наступу військ ДВР на Сайгон — столицю Південного В'єтнаму
- 4) програма розвитку соціально-економічної сфери в'єтнамського суспільства на 50 років

16. У якій країні діє Рада стражів ісламської революції як вищий контрольно-наглядний орган над законодавчою та виконавчою владою?

- 1) Афганістані 2) Ірані
- 3) Туреччині 4) Пакистані

17. Яка країна Латинської Америки увійшла в історію другої половини ХХ ст. як «острів Свободи»?

- 1) Куба 2) Гаїті
- 3) Ямайка 4) Уругвай

18. Якими були реальні результати «культурної революції» в Китаї?

- 1) підвищення рівня культури всього населення, перехід до загальної обов'язкової середньої освіти
- 2) розгром партійної опозиції та встановлення абсолютної влади і культу особи Мао Цзедуна
- 3) поєднання традиційної і нової соціалістичної культури Китаю
- 4) зниження рівня культури населення та запровадження високої оплати за навчання

19. Результатом війни «Перша інтифада» між Ізраїлем і палестинцями у 1987–1996 рр. стала(-о):

- 1) розробка і початок реалізації плану «Дорожня карта»
- 2) будівництво Ізраїлем стіни уздовж кордону
- 3) надання Ізраїлем обмеженої автономії палестинцям
- 4) знищення ізраїльських поселень у секторі Газа

20. Що не було причиною встановлення військово-диктаторських режимів в країнах Африки?

- 1) економічна й політична залежність від розвинених країн
- 2) єдиний, цілеспрямований спектр ідеологічних поглядів населення
- 3) слабка соціально-класова диференціація суспільства
- 4) незавершеність процесів формування африканського суспільства

21. Установіть відповідність між датами і подіями

1) серпень 1945 р.	А) початок реформ у Китаї під керівництвом Ден Сяопіна
2) травень 1947 р.	Б) набрання чинності нової Конституції Японії
3) січень 1959 р.	В) перемога «ісламської революції» в Ірані
4) грудень 1978 р.	Г) перемога Кубинської революції
5) лютий 1979 р.	

22. Установіть відповідність між поняттями та їх значеннями

1) авторитаризм	А) навмисне й систематичне знищення окремих груп населення за расовими, національними чи релігійними ознаками, а також навмисне створення життєвих умов, розрахованих на повне або часткове знищення цих груп
2) геноцид	Б) об'єднання окремих частин в одне ціле (економічне, політичне, соціальне об'єднання окремих країн)
3) інтервенція	В) прагнення до відокремлення, притаманне переважно національним меншинам у багатонаціональних державах, спрямоване на відтворення й створення самостійних держав або національно-державних автономій
4) інтеграція	Г) значне зосередження влади в руках однієї особи або групи осіб в умовах різкого обмеження політичних свобод і ролі представницьких органів
5) сепаратизм	

23. Установіть відповідність між колоніальними країнами Африки і роком здобуття ними незалежності

1) Алжир	А) 1951 р.
2) Лівія	Б) 1960 р.
3) Нігерія	В) 1962 р.
4) Кенія	Г) 1963 р.
5) Ангола	

24. Установіть відповідність між метрополіями та країнами, які отримали від них незалежність

1) Велика Британія	А) Марокко, Алжир, Сенегал, Джібуті
2) Франція	Б) Ангола, Мозамбік, Гвінея-Біау, острів Сан-Томе
3) Іспанія	В) Конго, Руанда, Бурунді
4) Португалія	Г) Судан, Гана, Гвінея, Сомалі
5) Бельгія	

25. Установіть хронологічну послідовність подій

- 1) укладання Договору Ріо-де-Жанейро між США і латиноамериканськими республіками
- 2) створення Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН)
- 3) перехід до «глобального співробітництва» Японії із США
- 4) відмова Японією від визнання кордонів із СРСР і Китаєм, що склалися після Другої світової війни

8. Методи навчання

У навчальному процесі використовувалися різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, письмовий контроль у формі тестування та розгорнутих відповідей, організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, керівництво та контроль за виконанням творчих індивідуальних завдань, заохочення студентів до дискусій із проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані практичних занять.

9. Форми контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.

- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Модульний контроль (МК) проводиться відповідно до графіка навчального процесу. Оцінка модульного контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного МК. Контрольні заходи модульного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході модульного йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни передбачена така форма звітності, як іспит, що проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній

самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Іспит є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю. Оцінка за екзамен «автоматично» не виставляється.

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час іспиту різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, виявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення і поповнення у ході подальшого навчання.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, справляється з виконання завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для їх подолання під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **Рдис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Рнр** (до 70 балів): **Рдис= Рнр+Рат**

11. Методичне забезпечення

Лановюк Л. Актуальні проблеми міжнародних відносин в Азії, Африці та Латинській Америці. Навчально-методичний посібник. - К.: АКВА-ПРІНТ, 2020. - 190 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Газін В. Новітня історія країн Європи та Америки. В 2-х ч. Кам'янець-Подільський, 1996. 311с.
2. Дюрозель Жан-Батіст. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. Київ: Основи, 1995. 904 с.
3. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999). Львів: Каменярь, 2000. 159 с.
4. Манжола В.А., Білоусов М.М, Гайдуков Л.Ф. та ін. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки). Київ: Либідь, 1999. 558 с.
5. Міжнародні відносини та світова політика. Під ред. В.А. Манжолі, кер. авт. кол. В.Ю. Крушинський. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 863 с.
6. Рижков М.М., Зайцева М.В. Взаємодія країн БРІКС у постбіполярному світі. Київ: Центр вільної преси, 2017. 234 с.
7. Головченко В.І. Регіонознавство: Азія, Африка й Латинська Америка. Київ, ДАУ при МЗС України. 2013. 352 с.
8. Макаренко Є.А., Погорська І.І., Рижков М.М., Чекаленко Л.Д. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. Київ: Центр вільної преси, 2014. 472 с.
9. Стратегічне партнерство в зовнішній політиці США, ЄС та країн латиноамериканського регіону. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії Нац. академії наук України», 2016. 145 с.

10. Roett Riordan, Paz Guadalupe . Latin America and the Asian Giants. Evolving Ties with China and India. Washington, D.C.: Brookings Institution Press, 2016. 336 p.
11. Nancy L. Rosenblum Good Neighbors: The Democracy of Everyday Life in America. NJ: Princeton University Press, 2016. 312 p.
12. Herbst J. States and Power in Africa: Comparative Lessons in Authority and Control. Princeton University Press, 2014. 312 p.
13. Aning K., Acharya A., Bischoff P. Africa in Global International Relations: Emerging approaches to theory and practice. Routledge, 2015. 198 p.
14. Henderson E.A. African Realism?: International Relations Theory and Africa's Wars in the Postcolonial Era. Rowman & Littlefield Publishers, 2015. 317 p.
15. Sign? L. Innovating Development Strategies in Africa: The Role of International, Regional and National Actors. Cambridge University Press, 2017. 223 p.
16. Young T. Readings in the International Relations of Africa. Indiana University Press, 2016. 384 p.

Допоміжна

1. Абравітова Л. Африка стає центром світового розвитку, де збігаються інтереси всіх основних геополітичних гравців (інтерв'ю з Надзвичайним і Повноважним послом України в Південно-Африканській республіці) // Бінтел. Журнал геополітичної аналітики. – 2020. - № 2. – С. 61-68.
2. Білодід Р., Шергін С. Індикатор глобальних змін. Україна і Південно-Східна Азія в ХХ столітті // Політика і час. – 2001. - № 4
3. Белоколот О. Відносини США-ПАР – партнерство на основі спільних інтересів // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – К., 2001. – Вип.5.
4. Волович О. Між Сходом і Заходом. Туреччина на європейсько-азіатському роздоріжжі // Політика і час. – 1998. - № 8.
5. Горобець І. Індійсько-пакистанська криза 1999 року: її наслідки для Індостану // Людина і політика. – 2000. - № 1.
6. Гвоздь В. Підсумки і перспективи розвитку геополітичних процесів у світі // Бінтел. Журнал геополітичної аналітики. – 2020. - № 1. – С. 4-11.
7. Гусаков В. Ізраїльсько-єгипетський та ізраїльсько-палестинський досвід врегулювання близькосхідного конфлікту. (Історія та перспективи) // Людина і політика. – 2003. - №1.
8. Ігнат'єв П. На порозі епохи Азії. Між Японією й КНР: АСЕАН у добу глобалізації // Політика і час. – 2003. - №
9. Ігнат'єв П. Індія на шляху до лідерства в Південній Азії. – Чернівці: Книги - ХХІ століття, 2006.
10. Ісламська держава: генезис і нові тренди / Під редакцією Салаха З., Ауліна О.А. – Львів.: Видавництво «Компанія «Манускрипт», 2015. – 152 с.
- Кейта М. Багатообіцяюче співробітництво // Політика і час. – 2000. - № 1-2.

11. Макух В. Сучасні тенденції алжирської дипломатії // Людина і політика. – 2002. - № 2.

12. Свиначчук Є. Після політичного «відкриття». Щодо відносин України з країнами – членами Андського співтовариства націй (АСН) // Політика і час. – 2002. - № 6.

13. Фрага Р. Що показала криза на Гаїті. Латинська Америка та міжнародний тероризм // Політика і час. – 2004. - № 6.

14. Пророченко Н. Глобальні трансформаційні процеси в країнах світової периферії (регіон Субсахарської Африки): виклики та можливості для України: матеріали міжнар. наук. конф.; вид. укр. та англ. мов.: доповн. та уточ. / НАН України, ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»; Відп. наук. ред. О.І. Лукаш. – К., 2017. – С. 59-68.

15. Шевченко Н. Латинська Америка та Карибський басейн. Інтереси України. – ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. - Київ, 2020. - 22 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «БОРИСФЕН ІНТЕЛ» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://bintel.com.ua/uk/page/about/>

2. Міжнародні відносини і світова політика [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://iir-mp.narod.ru/irip.htm>

3. Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/UA/Org/publication/books/Pages/default.aspx?OrgID=0000313>

4. Портал зовнішньої політики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://fpp.com.ua/analytics/>

5. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://pidru4niki.com/politologiya/Page-2>

6. Країни Азії та Океанії. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spivrobitnictvo/krayini-aziyi-ta-okeaniyi>

7. Відносини з країнами американського регіону. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spivrobitnictvo/vidnosini-z-krayinami-amerikanskogo-regionu>

8. Близький схід та Африка. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spivrobitnictvo/blizkij-shid-ta-afrika>

9. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosini/suchasni-tendencii-regionalizmu-v-skhidniy-azii-mozhливosti>

10. Рада зовнішньої політики «Українська призма» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://prismua.org/regions/asia-and-pacific/>

11. The Люди [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCwPzq5yQwczLmivBX8zq7Mw>
12. Глобал-аналітик [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.global-analyt.com/category/%d0%bc%d1%96%d0%b6%d0%bd%d0%b0%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b5-%d0%b6%d0%b8%d1%82%d1%82%d1%8f/>
13. Африка [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://lb.ua/tag/87_afrika
14. Латинська Америка [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://lb.ua/tag/5551_latinska_amerika
15. The Center for Strategic and International Studies, CSIS (Центр стратегічних та міжнародних досліджень) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.csis.org/>
16. Майдан закордонних справ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.mfa.ua.org/uk>